

T.C. TİCARET BAKANLIĞI 2019 YILI HAZİRAN AYI VERİ BÜLTENİ

DIŞ TİCARET, TİCARET, ESNAF ve KOOPERATİFLERE İLİŞKİN GEÇİCİ İDARİ VERİLER

DIŞ TİCARET İSTATİSTİKLERİNDE UYGULANAN SİSTEMLER

Tüm dünyada dış ticaret istatistikleri iki ana kategoride yayımlanmaktadır: “**Genel Ticaret Sistemi (GTS)**” ve “**Özel Ticaret Sistemi (ÖTS)**”. Genel Ticaret Sistemi’nde (GTS), Gümrük alanlarına ve serbest bölgelere giren ve çıkan mallar da dış ticaret verisinde yer almaktadır. Özel Ticaret Sistemi’nde (ÖTS) ise gümrük sınırı esas alınmaktadır. Bu tanıma göre serbest bölgeler ve gümrük antrepoları gümrük sınırı dışında yer almaktadır.

Dünya örneklerine bakıldığında; GTS kullanımının ÖTS’ye nazaran daha yaygın olduğu görülmektedir. Türkiye’nin de dâhil olduğu 74 ülke ÖTS ile dış ticaret verilerini açıklamaktadır. AB ülkeleri genellikle ÖTS’yi tercih ederken, İngiltere başta olmak üzere bazı AB ülkeleri ile beraber, ABD, ÇHC, Kanada, Japonya, Rusya, G. Kore ve Hindistan gibi toplam 117 ülke ise GTS’yi kullanmaktadır. Fransa ve İtalya ise ÖTS’yi benimsemektedir. Ülkelerin çoğu tek bir sisteme göre veri yayımlamakla birlikte, her 2 sisteme göre de veri üretilebilmektedir. Ülkemiz Merkez Bankası da Ödemeler Dengesi hesaplarında GTS’yi kullanmaktadır.

2019 yılı itibarıyla, dış ticaret istatistikleri hem Genel Ticaret Sistemine göre, hem de Özel Ticaret Sistemine göre analiz edilerek açıklanmaktadır.

2019 yılı Haziran ayına ilişkin dış ticaret verileri Bakanlığımız idari kayıtlarından, diğer dönemlere ilişkin veriler ise Bakanlığımız ve TÜİK ile ortaklaşa hazırlanarak TÜİK tarafından kamuoyu ile paylaşılan resmi dış ticaret verilerinden derlenerek hazırlanmıştır.

Diğer taraftan, GTS ve ÖTS kapsamındaki Resmi Dış Ticaret İstatistikleri, her ayın son iş günü TÜİK’ in resmi internet sayfasından kamuoyuna duyurulmaktadır.

T.C. TİCARET BAKANLIĞI 2019 YILI HAZİRAN AYI VERİ BÜLTENİ

I. DIŞ TİCARET VERİLERİ

I.I.A. GTS Kapsamında Genel İhracat ve İthalat

Mayıs ayında ihracatımız GTS'ye göre % 11,4 artışla 16 milyar 803 milyon Dolarlık Cumhuriyet tarihi rekoru kırdıktan sonra, Haziran ayında beklendiği üzere uzun Ramazan Bayramı tatilinden etkilenmiştir. Nitekim, 2019 yılında, 1-9 Haziran tarihleri arasının bayram tatili olması nedeniyle, GTS'ye göre Haziran ayı ihracatımız geçen yılın aynı dönemine göre 3 milyar 790 milyon Dolar geride başlamıştır. Buna karşılık, uzun bayram tatilinin ihracat rakamlarındaki beklenen olumsuz etkisi, bayram sonrası ihracatımızdaki hızlı artış ile süratle kapanmıştır. Nitekim, Haziran ayının son 21 gününde oran olarak %19,6, değer olarak da 1 milyar 766 milyon Dolar ihracat artışı ile bu fark 2 milyar 24 milyon dolara inmiş ve Haziran ayı ihracatımız GTS'ye göre 11 milyar 597 milyon dolar olarak gerçekleşmiştir.

Küresel ekonomide, özellikle de en önemli ihracat pazarımız olan Euro Bölgesi büyüme beklentilerinde aşağı yönlü revizyonlar olmasına rağmen, ihracatımız yılın ilk yarısında Cumhuriyet tarihi rekoru kırmıştır. Nitekim, 2019 yılının ilk 6 ayında ihracatımız %2,18 artışla 88,2 milyar Dolara ulaşmıştır. Bu rakam aynı zamanda Cumhuriyet tarihimizin en yüksek ilk 6 aylık ihracat rakamıdır. 2019 yılı geri kalanında da ihracatın olumlu performansının devam etmesi beklenmektedir.

GTS kapsamında İhracat son 12 aylık dönemde ise % 5,10 oranında artış ile 178 milyar 742 milyon dolar, ithalat ise % 20,01 oranında azalış ile 205 milyar 91 milyon dolar olmuştur.

Dış ticaret hacmi ise yine son 12 aylık dönemde % 10,00 oranında azalarak 383 milyar 833 milyon dolar olarak gerçekleşmiştir. İhracatın ithalatı karşılama oranı ise % 87,15 olmuştur.

Haziran ayında, ithalat ise % 22,81 oranında azalmıştır.

Dış ticaret açığı ise, 2018 yılı Haziran ayındaki 5 milyar 923 milyon dolar seviyesinden, % 41,10 oranında azalarak 3 milyar 489 milyon dolara gerilemiştir.

İhracatın ithalatı karşılama oranı 2018 yılı Haziran ayında % 69,69 iken, 2019 yılı Haziran ayında % 76,87 olarak gerçekleşmiştir.

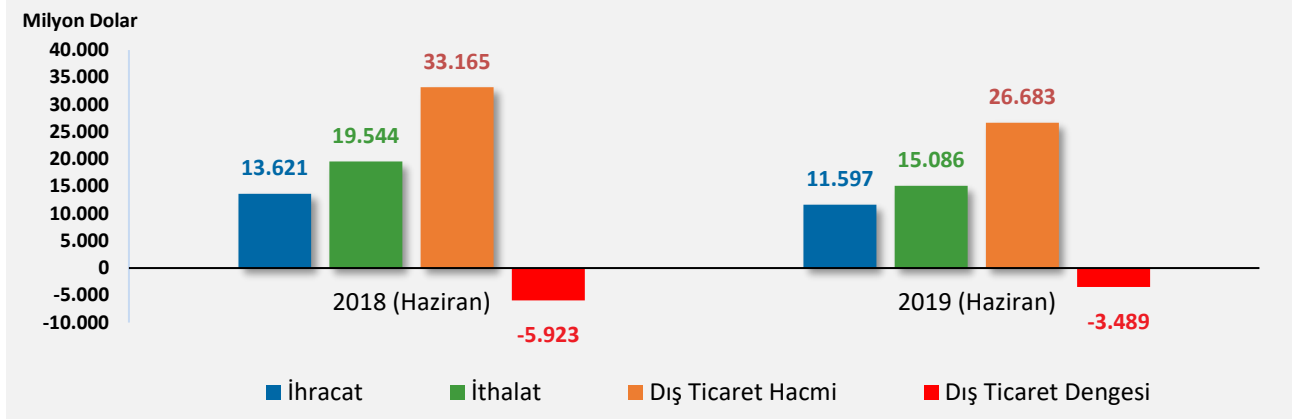
Tablo 1: GTS'ye Göre Dış Ticaret Verileri (Milyon Dolar)

Dış Ticaret	Haziran			Ocak-Haziran		
	2018	2019	Değişim (%)	2018	2019	Değişim (%)
İhracat	13.621	11.597	-14,86	86.326	88.207	2,18
İthalat	19.544	15.086	-22,81	128.263	102.170	-20,34
Dış Ticaret Hacmi	33.165	26.683	-19,55	214.589	190.377	-11,28
Dış Ticaret Dengesi	-5.923	-3.489	-41,10	-41.936	-13.963	-66,71
İhr./ İth. Karşılama Oranı (%)	69,7	76,9		67,3	86,3	

T.C. TİCARET BAKANLIĞI 2019 YILI HAZİRAN AYI VERİ BÜLTENİ

Grafik 1: GTS'ye Göre Aylara Göre Dış Ticaret Verileri

I.I.B. GTS Kapsamında Geniş Ekonomik Grupların (GEG) Sınıflamasına Göre İhracat ve İthalat

En fazla ihracat “Ham madde (Ara mallar)” grubundan yapılmıştır.

2019 yılı Haziran ayında Geniş Ekonomik Grupların sınıflamasına göre ihracat incelendiğinde; en çok ihracat “Ham madde (Ara mallar)” (5 milyar 545 milyon dolar) grubunda yapılırken, bu grubu sırasıyla “Tüketim malları” (4 milyar 510 milyon dolar) ve “Yatırım (Sermaye) malları” (1 milyar 465 milyon dolar) grupları takip etmiştir.

Tablo 2: GEG Sınıflamasına Göre İhracat (Milyon Dolar) (GTS)

Sıra No	Sektör adı (İhracat)	Haziran			Ocak-Haziran		
		2018	2019	Değişim (%)	2018	2019	Değişim (%)
1	Yatırım (Sermaye) malları	1.695	1.465	-13,52	10.213	10.741	5,17
2	Ham madde (Ara mallar)	6.540	5.545	-15,21	40.711	42.092	3,39
3	Tüketim malları	5.317	4.510	-15,19	35.066	34.918	-0,42
	Diğer	70	77	10,09	336	456	35,43
	Toplam	13.621	11.597	-14,86	86.326	88.207	2,18

En fazla ithalat “Ham madde (Ara mallar)” grubundan yapılmıştır.

2019 yılı Haziran ayında Geniş Ekonomik Grupların sınıflamasına göre ithalat incelendiğinde; en çok ithalat “Ham madde (Ara mallar)” (11 milyar 548 milyon dolar) grubunda yapılırken, bu grubu sırasıyla “Yatırım (Sermaye) malları” (1 milyar 883 milyon dolar) ve “Tüketim malları” (1 milyar 613 milyon dolar) grupları takip etmiştir.

T.C. TİCARET BAKANLIĞI
2019 YILI HAZİRAN AYI VERİ BÜLTENİ

Tablo 3: GEG Sınıflamasına Göre İthalat (Milyon Dolar) (GTS)

Sıra No	Sektör adı (İthalat)	Haziran			Ocak-Haziran		
		2018	2019	Değişim (%)	2018	2019	Değişim (%)
1	Yatırım (Sermaye) malları	2.582	1.883	-27,04	16.587	12.068	-27,24
2	Ham madde (Ara mallar)	14.221	11.548	-18,80	96.034	79.841	-16,86
3	Tüketim malları	2.562	1.613	-37,06	15.200	9.973	-34,39
	Diğer	179	42	-76,75	441	289	-34,54
	Toplam	19.544	15.086	-22,81	128.263	102.170	-20,34

T.C. TİCARET BAKANLIĞI 2019 YILI HAZİRAN AYI VERİ BÜLTENİ

I.I.C. GTS Kapsamında Fasıllara Göre İhracat ve İthalat

GTS'ye göre en fazla ihracat yapılan fasıl "Motorlu Kara Taşıtları" olmuştur.

2019 yılı Haziran ayında en çok ihraç edilen "Motorlu kara taşıtları, traktörler, bisikletler, motosikletler, diğer kara taşıtları" faslını (1 milyar 910 milyon dolar), "Kazanlar, makinalar, mekanik cihazlar ve aletler, nükleer reaktörler" (1 milyar 118 milyon dolar) ve "Demir ve çelik" (684 milyon dolar) ihracatı takip etmiştir.

Fasıllar düzeyinde en büyük 5 ihracat kalemi aşağıdaki tabloda sunulmaktadır.

Tablo 4: Fasil Verilerine Göre İhracat (Milyon Dolar) (GTS)

Sıra No	Fasil Açıklaması (İhracat)	Haziran		Ocak-Haziran	
		2018	2019	2018	2019
1	Motorlu kara taşıtları, traktörler, bisikletler, motosikletler, diğer kara taşıtları	2.186	1.910	14.112	13.352
2	Kazanlar, makinalar, mekanik cihazlar ve aletler, nükleer reaktörler	1.316	1.118	8.237	8.668
3	Demir ve çelik	863	684	5.209	5.406
4	Elektrikli makina ve cihazlar, televizyon görüntü-ses kaydetme-verme cihazları	732	633	4.795	4.639
5	Örme giyim eşyası ve aksesuarı	721	568	4.496	4.435
	Diğer	7.802	6.684	49.477	51.707
	Toplam	13.621	11.597	86.326	88.207

GTS'ye göre en fazla ithalat yapılan fasıl "Mineral Yakıtlar" olmuştur.

2019 yılı Haziran ayında en çok ithal edilen "Mineral yakıtlar, mineral yağlar ve bunların damıtılmasından elde edilen ürünler" faslını (2 milyar 872 milyon dolar), "Kazanlar, makinalar, mekanik cihazlar ve aletler, nükleer reaktörler" (1 milyar 664 milyon dolar) ve "Demir ve çelik" (1 milyar 127 milyon dolar) ithalatı takip etmiştir.

Fasıllar düzeyinde en büyük 5 ithalat kalemi aşağıdaki tabloda sunulmaktadır.

Tablo 5: Fasil Verilerine Göre İthalat (Milyon Dolar) (GTS)

Sıra No	Fasil Açıklaması (İthalat)	Haziran		Ocak-Haziran	
		2018	2019	2018	2019
1	Mineral yakıtlar, mineral yağlar ve bunların damıtılmasından elde edilen ürünler	3.510	2.872	21.129	21.258
2	Kazanlar, makinalar, mekanik cihazlar ve aletler, nükleer reaktörler	2.337	1.664	14.885	10.542
3	Demir ve çelik	1.628	1.127	10.446	7.428
4	Elektrikli makina ve cihazlar, televizyon görüntü-ses kaydetme-verme cihazları	1.388	1.044	9.670	7.342
5	Plastikler ve mamulleri	1.135	922	7.374	6.020
	Diğer	9.546	7.457	64.758	49.580
	Toplam	19.544	15.086	128.263	102.170

T.C. TİCARET BAKANLIĞI 2019 YILI HAZİRAN AYI VERİ BÜLTENİ

I.I.D. GTS Kapsamında Ülkelere Göre İhracat ve İthalat

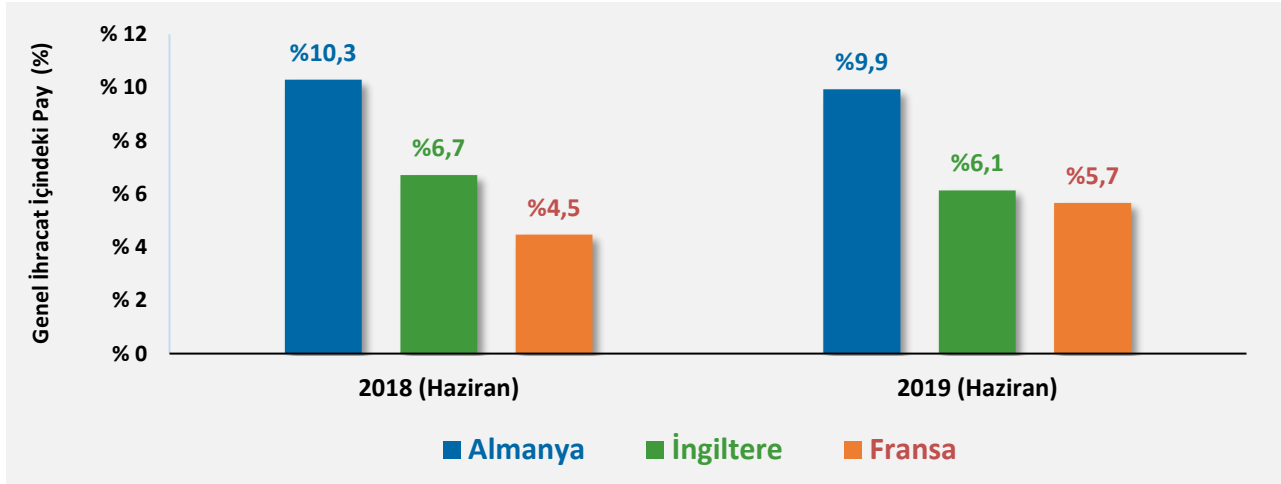
GTS'ye göre en fazla ihracat yapılan ülkeler sırasıyla Almanya, İngiltere ve Fransa olmuştur.

2019 yılı Haziran ayında en fazla ihracat yapılan ülke Almanya (1 milyar 152 milyon dolar) olurken, bu ülkeyi sırasıyla İngiltere (711 milyon dolar) ve Fransa (657 milyon dolar) izlemektedir.

Tablo 6: Ülkelere Göre İhracat (Milyon Dolar) (GTS)

Sıra No	Ülke Adı (İhracat)	Haziran			Ocak-Haziran		
		2018	2019	Değişim (%)	2018	2019	Değişim (%)
1	Almanya	1.402	1.152	-17,84	8.857	8.309	-6,18
2	İngiltere	913	711	-22,19	5.398	5.198	-3,71
3	Fransa	608	657	7,90	4.003	4.006	0,06
4	İtalya	846	643	-24,07	5.247	4.906	-6,51
5	Irak	656	591	-9,91	4.427	4.733	6,93
	Diğer	9.195	7.844	-14,69	58.394	61.055	4,56
	Toplam	13.621	11.597	-14,86	86.326	88.207	2,18

Grafik 2: İhracatta İlk 3 Ülkenin Genel İçindeki Payları (GTS)

GTS'ye göre en fazla ithalat yapılan ülkeler sırasıyla Rusya Federasyonu, Çin ve Almanya olmuştur.

2019 yılı Haziran ayında en fazla ithalat yapılan ülke Rusya Federasyonu (1 milyar 581 milyon dolar) olurken, bu ülkeyi sırasıyla Çin (1 milyar 351 milyon dolar) ve Almanya (1 milyar 330 milyon dolar) izlemektedir.

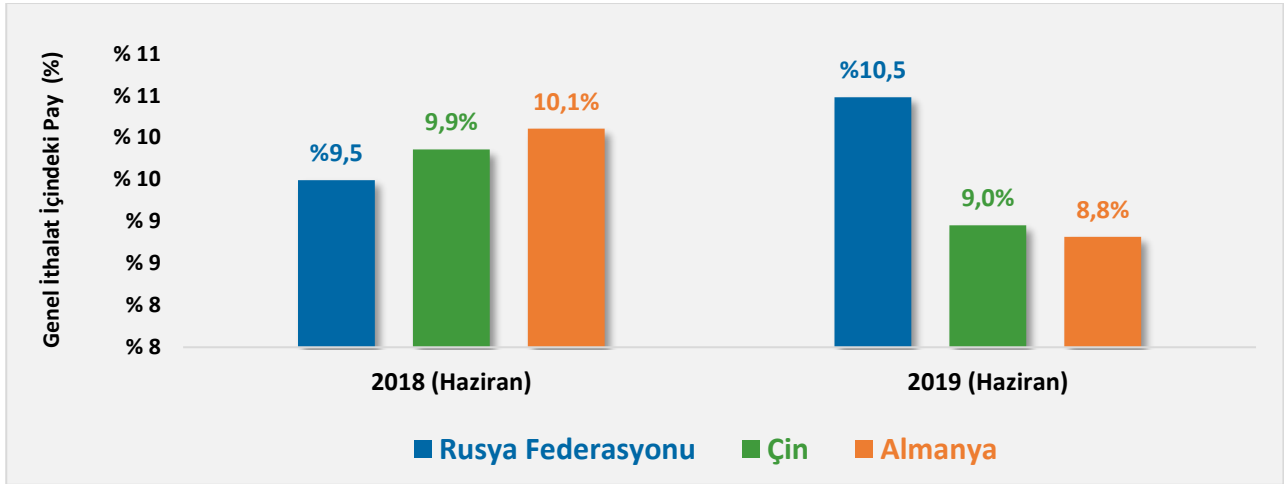

T.C. TİCARET BAKANLIĞI 2019 YILI HAZİRAN AYI VERİ BÜLTENİ

Tablo 7: Ülkelere Göre İthalat (Milyon Dolar) (GTS)

Sıra No	Ülke Adı (İthalat)	Haziran			Ocak-Haziran		
		2018	2019	Değişim (%)	2018	2019	Değişim (%)
1	Rusya Federasyonu	1.856	1.581	-14,78	11.801	10.791	-8,56
2	Çin	1.927	1.351	-29,90	12.222	8.883	-27,32
3	Almanya	1.975	1.330	-32,66	11.984	9.018	-24,75
4	ABD	1.164	1.016	-12,66	6.567	5.695	-13,28
5	İtalya	931	726	-22,10	6.084	4.472	-26,49
	Diğer	11.692	9.082	-22,32	79.604	63.311	-20,47
	Toplam	19.544	15.086	-22,81	128.263	102.170	-20,34

Grafik 3: İthalatta İlk 3 Ülkenin Genel İçindeki Payları (GTS)

I.I.E. GTS Kapsamında Taşıma Şekillerine Göre İhracat ve İthalat

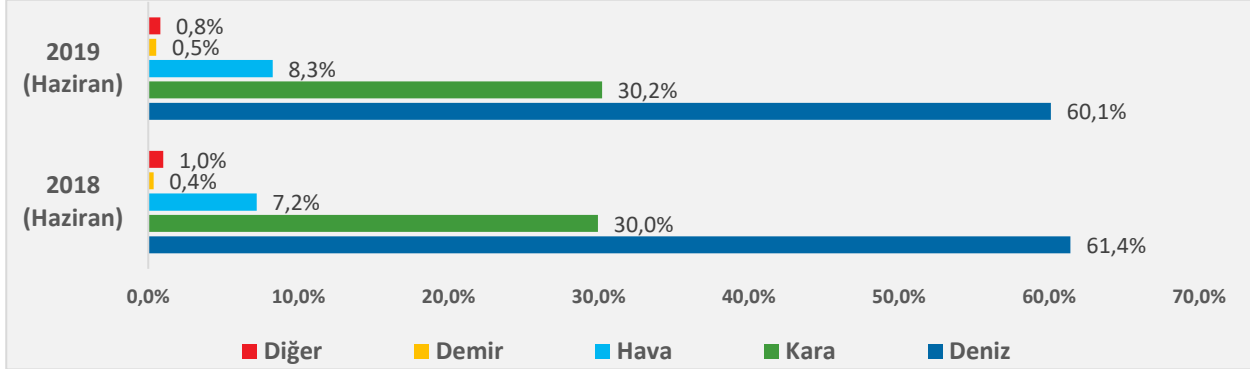
GTS'ye göre 2019 yılı Haziran ayında dış ticarete en çok kullanılan taşıma şekli Deniz Yolu taşımacılığı olmuştur.

2019 yılı Haziran ayında gerçekleştirilen ihracatın taşıma şekillerine bakıldığında en çok ihracat "Deniz Yolu" (6 milyar 974 milyon dolar) ile yapılırken, bu taşıma şeklini sırasıyla "Kara Yolu" (3 milyar 506 milyon dolar) ve "Hava Yolu" ulaşımı (961 milyon dolar) izlemektedir.

T.C. TİCARET BAKANLIĞI 2019 YILI HAZİRAN AYI VERİ BÜLTENİ

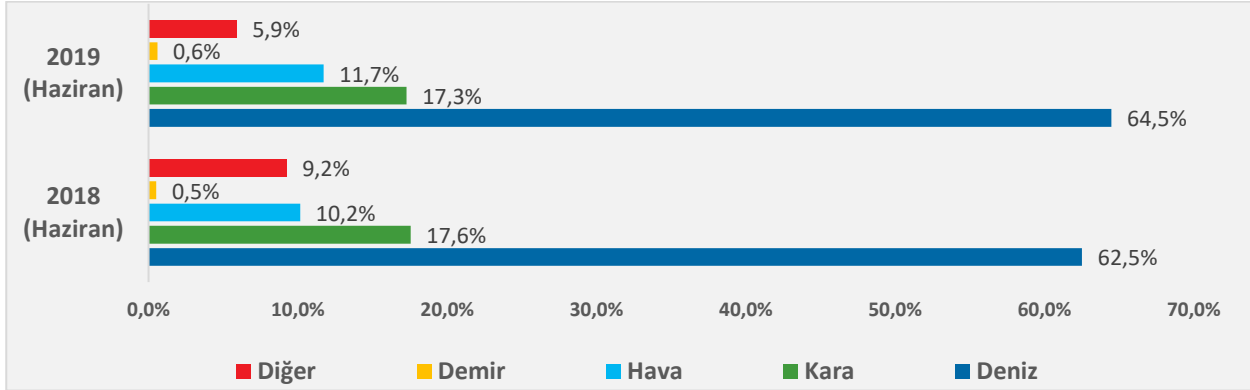
Grafik 4: Taşıma Şekillerine Göre İhracat (%) (GTS)

Not: Diğer taşıma şekli, kendinden hareketli araçlar, boru hattı ve postayla göndermeyi de içermektedir.

GTS'ye göre 2019 yılı Haziran ayında gerçekleştirilen ithalatın taşıma şekillerine bakıldığında ise, en çok ithalat "Deniz Yolu" (9 milyar 728 milyon dolar) ile yapılırken, bu taşıma şeklini sırasıyla "Kara Yolu" ulaşımı (2 milyar 608 milyon dolar) ve "Hava Yolu" (1 milyar 770 milyon dolar) izlemektedir.

Grafik 5: Taşıma Şekillerine Göre İthalat (%) (GTS)

Not: Diğer taşıma şekli, kendinden hareketli araçlar, boru hattı ve postayla göndermeyi de içermektedir.

I.I.F. GTS Kapsamında Ödeme Şekillerine Göre İhracat ve İthalat

2019 yılı Haziran ayında ihracatta tercih edilen ödeme şekillerine bakıldığında; en çok ihracat "Mal Mukabili Ödeme" (7 milyar 147 milyon dolar) ile yapılırken, bu ödeme şeklini "Vesaik Mukabili Ödeme" (1 milyar 410 milyon dolar) ve "Peşin Ödeme" (1 milyar 304 milyon dolar) takip etmiştir.

T.C. TİCARET BAKANLIĞI 2019 YILI HAZİRAN AYI VERİ BÜLTENİ

Tablo 8: Ödeme Şekillerine Göre İhracat (Milyon Dolar) (GTS)

Ödeme Şekli (İhracat)	Haziran			Ocak-Haziran		
	2018	2019	Değişim (%)	2018	2019	Değişim (%)
Mal Mukabili Ödeme	8.988	7.147	-20,48	56.786	56.854	0,12
Peşin Ödeme	1.343	1.304	-2,87	8.314	10.256	23,36
Vesaik Mukabili Ödeme	1.787	1.410	-21,10	11.668	10.576	-9,36
Vadeli Akreditif	255	197	-23,01	1.181	1.262	6,81
Bedelsiz	101	127	26,59	949	824	-13,08
Akreditif	755	700	-7,21	4.393	5.863	33,47
Diğer*	392	711	81,16	3.035	2.571	-15,31
TOPLAM	13.621	11.597	-14,86	86.326	88.207	2,18

*"Diğer": Bağlı Muamele, Kabul Kredili Akreditif, Kabul Kredili Vesaik Mukabili, Kabul Kredili Mal Mukabili, Peşin Akreditif, Özel takas ve Özel Hesap ödeme şekillerini içermektedir.

2019 yılı Haziran ayında ithalatta tercih edilen ödeme şekillerine bakıldığında; en çok ithalat "Mal Mukabili Ödeme" (8 milyar 539 milyon dolar) ile yapılırken, bu ödeme şeklini "Peşin Ödeme" (3 milyar 552 milyon dolar) ve "Vadeli Akreditif" (1 milyar 36 milyon dolar) takip etmiştir.

Tablo 9: Ödeme Şekillerine Göre İthalat (Milyon Dolar) (GTS)

Ödeme Şekli (İthalat)	Haziran			Ocak-Haziran		
	2018	2019	Değişim (%)	2018	2019	Değişim (%)
Mal Mukabili Ödeme	10.638	8.539	-19,73	66.255	62.305	-5,96
Peşin Ödeme	5.122	3.552	-30,65	35.174	21.334	-39,35
Vesaik Mukabili Ödeme	623	434	-30,37	4.338	3.039	-29,95
Vadeli Akreditif	1.021	1.036	1,44	5.584	6.308	12,96
Bedelsiz	1.128	691	-38,78	5.634	5.388	-4,37
Akreditif	850	302	-64,54	5.350	2.335	-56,35
Diğer*	162	533	228,91	5.927	1.461	-75,35
TOPLAM	19.544	15.086	-22,81	128.263	102.170	-20,34

*"Diğer": Bağlı Muamele, Kabul Kredili Akreditif, Kabul Kredili Vesaik Mukabili, Kabul Kredili Mal Mukabili, Peşin Akreditif, Özel takas ve Özel Hesap ödeme şekillerini içermektedir.

T.C. TİCARET BAKANLIĞI 2019 YILI HAZİRAN AYI VERİ BÜLTENİ

I.II.A. ÖTS Kapsamında Genel İhracat ve İthalat

Mayıs ayında ihracatımız %12,1 artışla 15 milyar 981 milyon dolarlık Cumhuriyet tarihi rekoru kırdıktan sonra, Haziran ayında beklendiği üzere uzun Ramazan Bayramı tatilinden etkilenmiştir. Nitekim, 2019 yılında, 1-9 Haziran tarihleri arasının bayram tatili olması nedeniyle, ÖTS'ye göre Haziran ayı ihracatımız geçen yılın aynı dönemine göre 3 milyar 724 milyon Dolar geride başlamıştır. Buna karşılık, uzun bayram tatilinin ihracat rakamlarındaki beklenen olumsuz etkisi, bayram sonrası ihracatımızdaki hızlı artış ile süratle kapanmıştır. Nitekim, Haziran ayının son 21 gününde oran olarak %22,2, değer olarak da 1 milyar 899 milyon Dolar ihracat artışı ile bu fark 1 milyar 835 milyon dolara inmiş ve Haziran ayı ihracatımız ÖTS'ye göre 11 milyar 89 milyon dolar olarak gerçekleşmiştir.

Küresel ekonomide, özellikle de en önemli ihracat pazarımız olan Euro Bölgesi büyüme beklentilerinde aşağı yönlü revizyonlar olmasına rağmen, ihracatımız yılın ilk yarısında Cumhuriyet tarihi rekoru kırmıştır. Nitekim, 2019 yılının ilk 6 ayında ise ihracatımız %1,94 artışla 83,6 milyar Dolara ulaşmıştır. Bu rakam aynı zamanda Cumhuriyet tarihimizin en yüksek ilk 6 aylık ihracat rakamıdır. 2019 yılı geri kalanında da ihracatın olumlu performansının devam etmesi beklenmektedir.

ÖTS kapsamında son 12 aylık dönemde ise ihracat % 4,78 oranında artış ile 169 milyar 512 milyon dolar, ithalat ise % 20,04 oranında azalış ile 198 milyar 652 milyon dolar olmuştur.

Dış ticaret hacmi ise son 12 aylık dönemde % 10,25 oranında azalarak 368 milyar 165 milyon dolar olarak gerçekleşmiştir. İhracatın ithalatı karşılama oranı ise % 85,33 olmuştur.

Haziran ayında ithalat bir önceki yılın aynı ayına göre ise % 22,68 oranında azalmıştır.

Dış ticaret hacmi ise, % 19,19 azalarak 25 milyar 354 milyon dolar olmuştur.

Aynı dönemde dış ticaret açığı ise, 2018 yılı Haziran ayındaki 5 milyar 525 milyon dolar seviyesinden, % 42,50 oranında azalarak 3 milyar 177 milyon dolara gerilemiştir.

İhracatın ithalatı karşılama oranı 2018 yılı Haziran ayında % 70,06 iken, 2019 yılı Haziran ayında % 77,73 olarak gerçekleşmiştir.

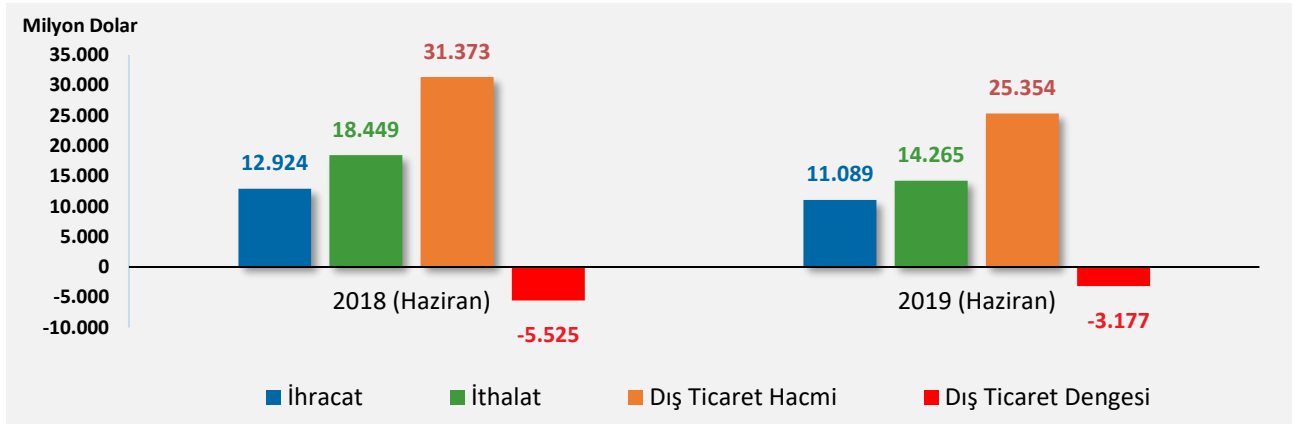

T.C. TİCARET BAKANLIĞI 2019 YILI HAZİRAN AYI VERİ BÜLTENİ

Tablo 10: ÖTS'ye Göre Dış Ticaret Verileri (Milyon Dolar)

Dış Ticaret	Haziran			Ocak-Haziran		
	2018	2019	Değişim (%)	2018	2019	Değişim (%)
İhracat	12.924	11.089	-14,21	82.163	83.755	1,94
İthalat	18.449	14.265	-22,68	122.967	98.572	-19,84
Dış Ticaret Hacmi	31.373	25.354	-19,19	205.130	182.327	-11,12
Dış Ticaret Dengesi	-5.525	-3.177	-42,50	-40.804	-14.818	-63,69
İhr./ İth. Karşılama Oranı (%)	70,1	77,7		66,8	85,0	

Grafik 6: Aylara Göre Dış Ticaret Verileri

I.II.B. ÖTS Kapsamında Geniş Ekonomik Grupların (GEG) Sınıflamasına Göre İhracat ve İthalat

En fazla ihracat “Ham madde (Ara mallar)” grubundan yapılmıştır.

2019 yılı Haziran ayında Geniş Ekonomik Grupların sınıflamasına göre ihracat incelendiğinde; en çok ihracat “Ham madde (Ara mallar)” (5 milyar 222 milyon dolar) grubunda yapılırken, bu grubu sırasıyla “Tüketim malları” (4 milyar 339 milyon dolar) ve “Yatırım (Sermaye) malları” (1 milyar 393 milyon dolar) grupları takip etmiştir.

Tablo 11: GEG Sınıflamasına Göre İhracat (Milyon Dolar) (ÖTS)

Sıra No	Sektör adı	Haziran			Ocak-Haziran		
		2018	2019	Değişim (%)	2018	2019	Değişim (%)
1	Yatırım (Sermaye) malları	1.628	1.393	-14,44	9.744	10.111	3,76
2	Ham madde (Ara mallar)	6.171	5.222	-15,38	38.482	39.674	3,10
3	Tüketim malları	5.084	4.339	-14,65	33.634	33.461	-0,51
	Diğer	42	136	219,75	303	508	67,98
	Toplam	12.924	11.089	-14,21	82.163	83.755	1,94

T.C. TİCARET BAKANLIĞI 2019 YILI HAZİRAN AYI VERİ BÜLTENİ

En fazla ithalat “Ham madde (Ara mallar)” grubundan yapılmıştır.

2019 yılı Haziran ayında Geniş Ekonomik Grupların sınıflamasına göre ithalat incelendiğinde; en çok ithalat “Ham madde (Ara mallar)” (11 milyar 22 milyon dolar) grubunda yapılırken, bu grubu sırasıyla “Yatırım (Sermaye) malları” (1 milyar 859 milyon dolar) ve “Tüketim malları” (1 milyar 342 milyon dolar) grupları takip etmiştir.

Tablo 12: GEG Sınıflamasına Göre İthalat (Milyon Dolar) (ÖTS)

Sıra No	Sektör adı	Haziran			Ocak-Haziran		
		2018	2019	Değişim (%)	2018	2019	Değişim (%)
1	Yatırım (Sermaye) malları	2.441	1.859	-23,86	15.871	12.013	-24,31
2	Ham madde (Ara mallar)	13.652	11.022	-19,26	93.178	77.642	-16,67
3	Tüketim malları	2.177	1.342	-38,32	13.473	8.631	-35,94
	Diğer	179	43	-76,31	445	286	-35,77
	Toplam	18.449	14.265	-22,68	122.967	98.572	-19,84

T.C. TİCARET BAKANLIĞI 2019 YILI HAZİRAN AYI VERİ BÜLTENİ

I.II.C. ÖTS Kapsamında Fasıllara Göre İhracat ve İthalat

ÖTS'ye göre en fazla ihracat yapılan fasıl "Motorlu Kara Taşıtları" olmuştur.

2019 yılı Haziran ayında en çok ihraç edilen "Motorlu kara taşıtları, traktörler, bisikletler, motosikletler, diğer kara taşıtları" faslını (1 milyar 925 milyon dolar), "Kazanlar, makinalar, mekanik cihazlar ve aletler, nükleer reaktörler" (1 milyar 38 milyon dolar) ve "Demir ve çelik" (661 milyon dolar) ihracatı takip etmiştir.

Fasıllar düzeyinde en büyük 5 ihracat kalemi aşağıdaki tabloda görülmektedir.

Tablo 13: Fasil Verilerine Göre İhracat (Milyon Dolar) (ÖTS)

Sıra No	Fasil Açıklaması	Haziran		Ocak-Haziran	
		2018	2019	2018	2019
1	Motorlu kara taşıtları, traktörler, bisikletler, motosikletler, diğer kara taşıtları	2.132	1.925	13.747	12.999
2	Kazanlar, makinalar, mekanik cihazlar ve aletler, nükleer reaktörler	1.238	1.038	7.767	8.039
3	Demir ve çelik	866	661	5.250	5.342
4	Örme giyim eşyası ve aksesuarı	710	561	4.440	4.371
5	Elektrikli makina ve cihazlar, televizyon görüntü-ses kaydetme-verme cihazları	659	544	4.277	4.112
	Diğer	7.319	6.360	46.682	48.892
	Toplam	12.924	11.089	82.163	83.755

ÖTS'ye göre en fazla ithalat yapılan fasıl "Mineral Yakıtlar" olmuştur.

2019 yılı Haziran ayında en çok ithal edilen "Mineral yakıtlar, mineral yağlar ve bunların damıtılmasından elde edilen ürünler" faslını (2 milyar 875 milyon dolar), "Kazanlar, makinalar, mekanik cihazlar ve aletler, nükleer reaktörler" (1 milyar 587 milyon dolar) ve "Demir ve çelik" (1 milyar 63 milyon dolar) ithalatı takip etmiştir.

Fasıllar düzeyinde en büyük 5 ithalat kalemi aşağıdaki tabloda yer almaktadır.

Tablo 14: Fasil Verilerine Göre İthalat (Milyon Dolar) (ÖTS)

Sıra No	Fasil Açıklaması	Haziran		Ocak-Haziran	
		2018	2019	2018	2019
1	Mineral yakıtlar, mineral yağlar ve bunların damıtılmasından elde edilen ürünler	3.444	2.875	20.589	20.985
2	Kazanlar, makinalar, mekanik cihazlar ve aletler, nükleer reaktörler	2.203	1.587	14.093	10.344
3	Demir ve çelik	1.595	1.063	10.313	7.246
4	Elektrikli makina ve cihazlar, televizyon görüntü-ses kaydetme-verme cihazları	1.349	1.007	9.299	7.134
5	Plastikler ve mamulleri	1.110	891	7.283	5.935
	Diğer	8.748	6.843	61.388	46.928
	Toplam	18.449	14.265	122.967	98.572

T.C. TİCARET BAKANLIĞI 2019 YILI HAZİRAN AYI VERİ BÜLTENİ

I.II.D. ÖTS Kapsamında Ülkelere Göre İhracat ve İthalat

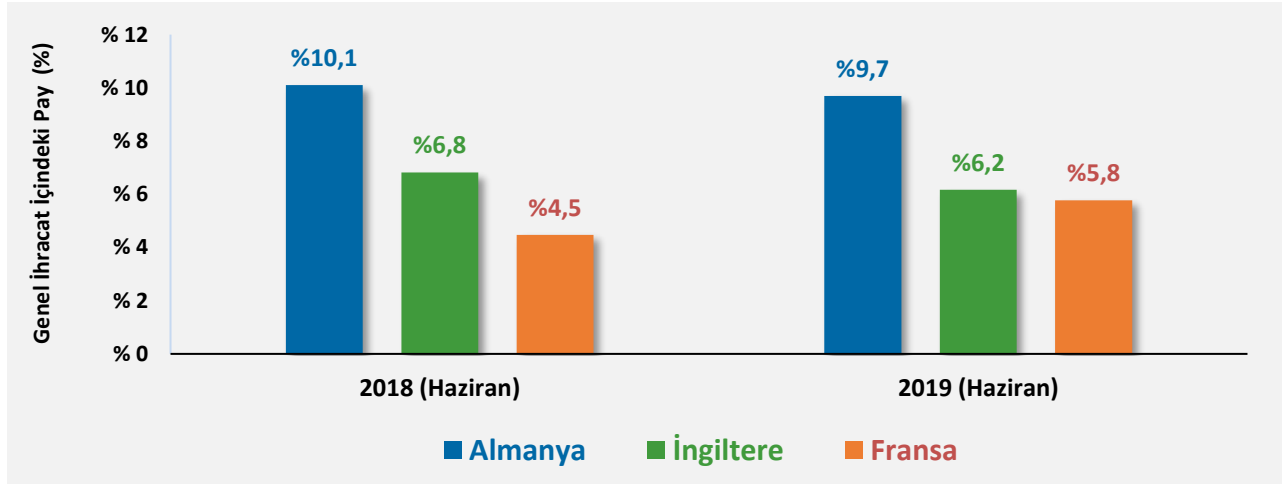
ÖTS'ye göre en fazla ihracat yapılan ülkeler sırasıyla Almanya, İngiltere ve Fransa olmuştur.

2019 yılı Haziran ayında en fazla ihracat yapılan ülke Almanya (1 milyar 75 milyon dolar) olurken, bu ülkeyi sırasıyla İngiltere (684 milyon dolar) ve Fransa (639 milyon dolar) izlemektedir.

Tablo 15: Ülkelere Göre İhracat (Milyon Dolar) (ÖTS)

Sıra No	Ülke Adı	Haziran			Ocak-Haziran		
		2018	2019	Değişim (%)	2018	2019	Değişim (%)
1	Almanya	1.305	1.075	-17,64	8.223	7.696	-6,41
2	İngiltere	882	684	-22,44	5.214	4.991	-4,27
3	Fransa	578	639	10,67	3.815	3.861	1,20
4	İtalya	813	614	-24,52	5.042	4.680	-7,19
5	Irak	561	515	-8,13	3.885	4.119	6,01
	Diğer	8.786	7.561	-13,94	55.983	58.407	4,33
	Toplam	12.924	11.089	-14,21	82.163	83.755	1,94

Grafik 7: İhracatta İlk 3 Ülkenin Genel İçindeki Payları (ÖTS)

ÖTS'ye göre en fazla ithalat yapılan ülkeler sırasıyla Rusya Federasyonu, Çin ve Almanya olmuştur.

2019 yılı Haziran ayında en fazla ithalat yapılan ülke Rusya Federasyonu (1 milyar 543 milyon dolar) olurken, bu ülkeyi sırasıyla Çin (1 milyar 275 milyon dolar) ve Almanya (1 milyar 193 milyon dolar) izlemektedir.

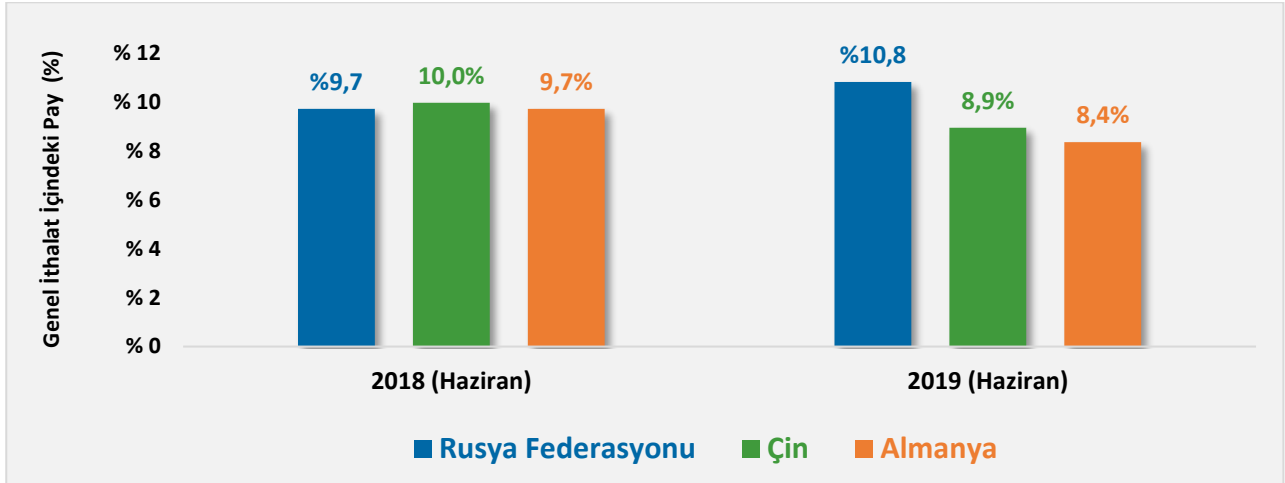

T.C. TİCARET BAKANLIĞI 2019 YILI HAZİRAN AYI VERİ BÜLTENİ

Tablo 16: Ülkelere Göre İthalat (Milyon Dolar) (ÖTS)

Sıra No	Ülke Adı	Haziran			Ocak-Haziran		
		2018	2019	Değişim (%)	2018	2019	Değişim (%)
1	Rusya Federasyonu	1.794	1.543	-13,97	11.424	10.548	-7,67
2	Çin	1.838	1.275	-30,63	11.737	8.594	-26,78
3	Almanya	1.792	1.193	-33,47	11.181	8.428	-24,62
4	ABD	1.149	919	-19,99	6.260	5.326	-14,91
5	İtalya	863	652	-24,50	5.677	4.100	-27,78
	Diğer	11.013	8.684	-21,15	76.688	61.576	-19,71
	Toplam	18.449	14.265	-22,68	122.967	98.572	-19,84

Grafik 8: İthalatta İlk 3 Ülkenin Genel İçindeki Payları (ÖTS)

I.II.E. ÖTS Kapsamında Taşıma Şekillerine Göre İhracat ve İthalat

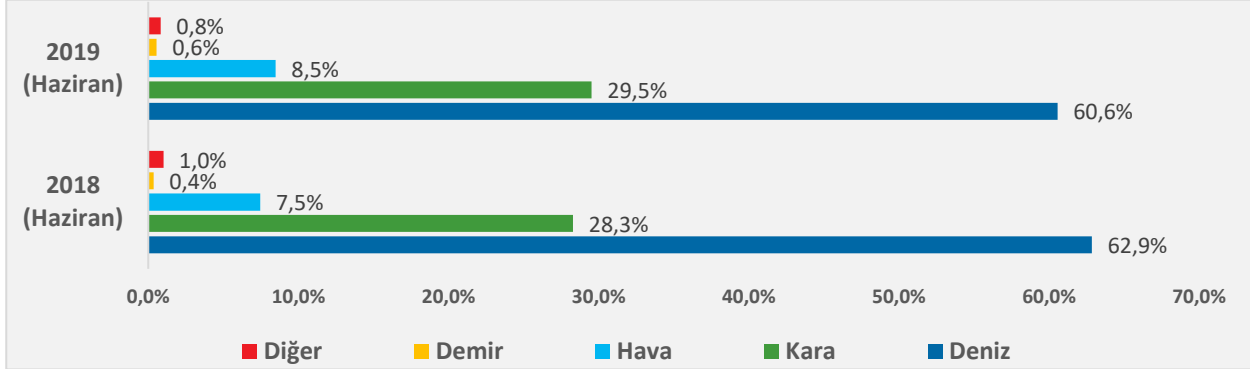
ÖTS'ye göre 2019 yılı Haziran ayında dış ticarete en çok kullanılan taşıma şekli Deniz Yolu taşımacılığı olmuştur.

2019 yılı Haziran ayında gerçekleştirilen ihracatın taşıma şekillerine bakıldığında en çok ihracat "Deniz Yolu" (6 milyar 717 milyon dolar) ile yapılırken, bu taşıma şeklini sırasıyla "Kara Yolu" (3 milyar 276 milyon dolar) ve "Hava Yolu" ulaşımı (942 milyon dolar) izlemektedir.

T.C. TİCARET BAKANLIĞI 2019 YILI HAZİRAN AYI VERİ BÜLTENİ

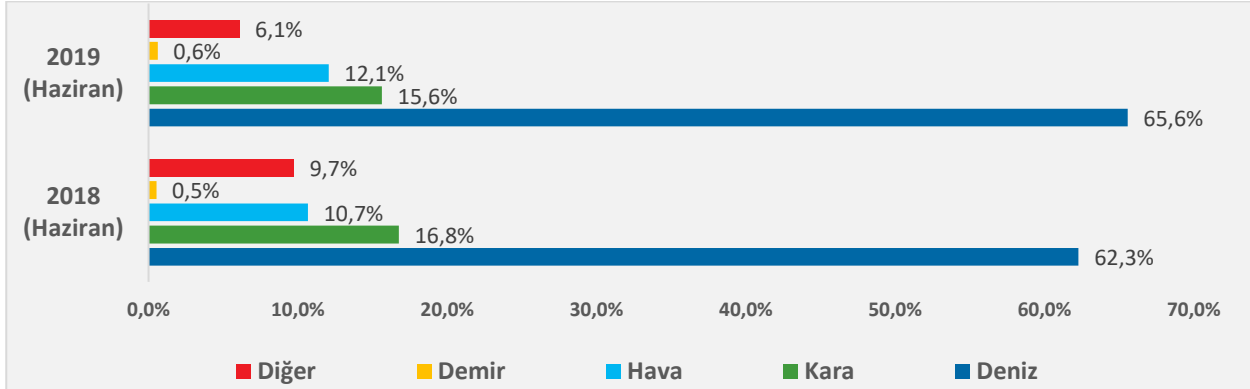
Grafik 9: Taşıma Şekillerine Göre İhracat (%) (ÖTS)

Not: Diğer taşıma şekli, kendinden hareketli araçlar, boru hattı ve postayla göndermeyi de içermektedir.

ÖTS'ye göre 2019 yılı Haziran ayında gerçekleştirilen ithalatın taşıma şekillerine bakıldığında ise, en çok ithalat "Deniz Yolu" (9 milyar 356 milyon dolar) ile yapılırken, bu taşıma şeklini sırasıyla "Kara Yolu" ulaşımı (2 milyar 231 milyon dolar) ve "Hava Yolu" (1 milyar 722 milyon dolar) izlemektedir.

Grafik 10: Taşıma Şekillerine Göre İthalat (%) (ÖTS)

Not: Diğer taşıma şekli, kendinden hareketli araçlar, boru hattı ve postayla göndermeyi de içermektedir.

I.II.F. ÖTS Kapsamında Ödeme Şekillerine Göre İhracat ve İthalat

2019 yılı Haziran ayında ihracatta tercih edilen ödeme şekillerine bakıldığında; en çok ihracat "Mal Mukabili Ödeme" (7 milyar 300 milyon dolar) ile yapılırken, bu ödeme şeklini "Vesaik Mukabili Ödeme" (1 milyar 405 milyon dolar) ve "Peşin Ödeme" (1 milyar 338 milyon dolar) takip etmiştir.

T.C. TİCARET BAKANLIĞI 2019 YILI HAZİRAN AYI VERİ BÜLTENİ

Tablo 17: Ödeme Şekillerine Göre İhracat (Milyon Dolar) (ÖTS)

Ödeme Şekli	Haziran			Ocak-Haziran		
	2018	2019	Değişim (%)	2018	2019	Değişim (%)
Mal Mukabili Ödeme	8.724	7.300	-16,33	54.917	55.280	0,66
Peşin Ödeme	1.314	1.338	1,84	8.035	10.049	25,08
Vesaik Mukabili Ödeme	1.760	1.405	-20,17	11.499	10.429	-9,31
Vadeli Akreditif	255	197	-22,70	1.178	1.253	6,34
Bedelsiz	99	133	34,80	920	793	-13,75
Akreditif	751	700	-6,75	4.364	5.840	33,82
Diğer*	21	15	-29,92	1.250	111	-91,15
TOPLAM	12.924	11.089	-14,21	82.163	83.755	1,94

*"Diğer": Bağlı Muamele, Kabul Kredili Akreditif, Kabul Kredili Vesaik Mukabili, Kabul Kredili Mal Mukabili, Peşin Akreditif, Özel takas ve Özel Hesap ödeme şekillerini içermektedir.

2019 yılı Haziran ayında ithalatta tercih edilen ödeme şekillerine bakıldığında; en çok ithalat "Mal Mukabili Ödeme" (6 milyar 965 milyon dolar) ile yapılırken, bu ödeme şeklini "Peşin Ödeme" (4 milyar 671 milyon dolar) ve "Vadeli Akreditif" (1 milyar 62 milyon dolar) takip etmiştir.

Tablo 18: Ödeme Şekillerine Göre İthalat (Milyon Dolar) (ÖTS)

Ödeme Şekli	Haziran			Ocak-Haziran		
	2018	2019	Değişim (%)	2018	2019	Değişim (%)
Mal Mukabili Ödeme	8.966	6.965	-22,31	58.622	51.338	-12,42
Peşin Ödeme	5.863	4.671	-20,33	41.200	28.724	-30,28
Vesaik Mukabili Ödeme	643	504	-21,54	4.387	3.449	-21,38
Vadeli Akreditif	1.076	1.062	-1,26	5.983	6.495	8,56
Bedelsiz	887	587	-33,81	4.033	4.628	14,76
Akreditif	950	341	-64,09	5.982	2.854	-52,30
Diğer*	64	134	108,38	2.759	1.083	-60,75
TOPLAM	18.449	14.265	-22,68	122.967	98.572	-19,84

*"Diğer": Bağlı Muamele, Kabul Kredili Akreditif, Kabul Kredili Vesaik Mukabili, Kabul Kredili Mal Mukabili, Peşin Akreditif, Özel takas ve Özel Hesap ödeme şekillerini içermektedir.

T.C. TİCARET BAKANLIĞI 2019 YILI HAZİRAN AYI VERİ BÜLTENİ

I.II.G. ÖTS Kapsamında TL ile Beyan Edilen İhracat ve İthalat

Tablo 19: TL ile Yapılan Dış Ticaret

Yıl	Beyanname Türü	Kıymet (Milyon TL)	Ülke Sayısı	Firma Sayısı
2018 (Haziran)	İhracat	3.343	166	5.770
	İthalat	4.574	109	963
2019 (Haziran)	İhracat	3.262	170	5.456
	İthalat	4.511	104	882
Değişim (%)	İhracat	-2,44	2,41	-5,44
	İthalat	-1,37	-4,59	-8,41

2019 yılı Haziran ayında milli paramızla ihracat işlemlerini gerçekleştirdiğimiz ülke sayısı 170'e yükselirken, aynı dönemde milli paramızla ihracat yapan firma sayısı 5.456 olmuştur. Ayrıca, bu dönemde TL ile yapılan ihracat geçen yılın aynı ayına göre % 2,44 azalış göstermiştir.

2019 yılı Haziran ayında milli paramızla ithalat işlemlerini gerçekleştirdiğimiz ülke sayısı 104'e düşerken, aynı dönemde milli paramızla ithalat yapan firma sayısı 882 olmuştur. Ayrıca, bu dönemde TL ile yapılan ithalat bir önceki yılın aynı ayına göre % 1,37 oranında azalmıştır.

II. GÜMRÜK VERGİLERİNE İLİŞKİN VERİLER

2019 yılı Haziran ayında 11,3 Milyar TL vergi Gümrük İdarelerince tahsil edildi.

Gümrük İdareleri tarafından 2019 yılı Mayıs ayında 14 milyar 851 milyon TL, 2019 yılı Haziran ayında ise 11 milyar 302 milyon TL vergi tahsil edilmiştir. 2019 yılı Ocak-Mayıs döneminde ülkemiz vergi gelirleri toplamı 262 milyar 866 milyon TL olup, Gümrük İdarelerince tahsil edilen vergilerin toplam vergi gelirleri içerisindeki payı % 24,08 olarak gerçekleşmiştir.

T.C. TİCARET BAKANLIĞI 2019 YILI HAZİRAN AYI VERİ BÜLTENİ

III. ŞİRKET VERİLERİ

Tablo 20: Türlerine Göre Aktif Firma Sayıları

Türü	Aktif Firma
Limited Şirket	830.168
Ticari İşletme	724.145
Şube	205.056
Anonim Şirket	132.558
Kooperatif	35.891
Kollektif Şirket	35.737
Komandit Şirket	1.779
Donatma İştiraki	0
Toplam	1.965.334

2019 yılı Mayıs ayında toplam aktif firma sayısı 1.961.815 iken, Haziran ayında 3.519 adet artarak 1.965.334 olmuştur.

IV. HAL KAYIT SİSTEMİ VERİLERİ

Tablo 21: Hal Kayıt Sistemi Verileri

Dönem	Haziran		
	2018	2019	Değişim (%)
Hal Kayıt Sistemine Kayıtlı Kişi Sayısı	48.212	51.606	7,04
Bildirim Sayısı	12.499.764	15.252.153	22,02

2019 yılı Haziran ayında Hal Kayıt Sistemine kayıtlı kişi sayısı 51.606, bildirim sayısı ise 15.252.153 'tür. Bu dönemde, bir önceki yılın aynı ayına göre Hal Kayıt Sistemine kayıtlı kişi sayısında %7,04'lük artış, bildirim sayısında da % 22,02'lik bir artış olmuştur.

T.C. TİCARET BAKANLIĞI
2019 YILI HAZİRAN AYI VERİ BÜLTENİ

V. ESNAF, SANATKÂRLAR VE KOOPERATİFÇİLİK VERİLERİ

Tablo 22: Esnaf ve Sanatkâr Sayıları

Esnaf ve Sanatkarlar	Sayı
Kadın	292.612
Erkek	1.482.642
Toplam	1.775.254
Esnaf ve Sanatkâr İşyeri Sayısı	1.910.436

2019 yılı Haziran ayında esnaf ve sanatkâr sayısı 1.775.254 iken, toplam işyeri sayısı ise 1.910.436 olmuştur.

Tablo 23: Kooperatif ve Ortak Sayıları

Dönem	Haziran		
	2018	2019	Değişim (%)
Kooperatif Sayısı	11.916	12.253	2,83
Ortak Sayısı	1.564.035	1.568.253	0,27

2019 yılı Haziran ayında Türkiye genelinde kooperatif sayısı, bir önceki yılın aynı dönemine göre %2,83 artarak 12.253'e ulaşmıştır. Aynı dönemde kooperatiflerin ortak sayısı ise 1.568.253 olmuştur.

T.C. TİCARET BAKANLIĞI 2019 YILI HAZİRAN AYI VERİ BÜLTENİ

YASAL UYARI

Bültende yer verilen görüş ve değerlendirmeler, hiçbir kişi, kurum veya kuruluşa herhangi bir taahhüt içermemekte olup, sadece bilgi amaçlıdır. Bültende yer alan bilgiler, kaynak gösterilmek suretiyle yayımlanabilir; ancak bu bilgiler ticari amaçlarla kullanılamaz. Bültendeki bilgilerin telif ve diğer her türlü hakkı Ticaret Bakanlığı'na aittir.

Ticaret Bakanlığı, Bültende yer alan bilgi, görüş ve değerlendirmelerin doğru, değişmez ve eksiksiz olması konusunda hiçbir taahhüt ve sorumluluk kabul etmez. Bültendeki bilgilerin yanlış veya eksik kullanımı veya yorumlanması sonucunda Ticaret Bakanlığı'na hiçbir kusur veya sorumluluk yüklenemez. Tabloda yer alan rakamlar yuvarlamadan dolayı toplamı vermeyebilir.

Ticaret Bakanlığı, Bültende yer alan bütün bilgileri ve tasarımı önceden bildirimde bulunmaksızın değiştirebilir veya Bültenden kaldırabilir.